

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 16 februari 1891, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 36 § 1 mom. i konkurslagen den 18 september 1862.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet öfverlemnad motion, n:o 82, har herr *A. Svenson* i Edum förnyat sitt vid 1889 och 1890 årens riksdagar framställda förslag, att de i konkurslagens 36 § 1 mom. förekommande tidsbestämmelser i fråga om rätt till återvinningstalan måtte ändras så, att orden »tre månader» utbyttes mot »sex månader»; till stöd för hvilket förslag anförts, hurusom lagens bestämmelser icke visat sig tillräckliga att hämma allehanda ofog i afsigt att undandraga gäldbundet bo egendom, som vid konkurs borde komma borgenärerna till godo.

Lagutskottet har äfven vid de två föregående riksdagarne haft att yttra sig öfver samma förslag och anförde uti sitt utlåtande n:o 10 vid 1889 års riksdag derom följande:

»Vid bestämmandet af den tid före konkursens början, som får hafva förflutit, för att återvinningstalan af ifrågavarande beskaffenhet må kunna anställas, har lagstiftaren att taga hänsyn icke blott dertill, att svikliga tillställningar till borgenärers förfång så vidt möjligt förekommas, utan ock till angelägenheten deraf, att helgden af ingångna aftal och bestående rättsförhållanden icke bringas i fara. De komite-

rade, som uppgjorde förslag till 1862 års konkurslag, hade, såsom deras år 1859 afgifna betänkande utvisar, sin uppmärksamhet riktad på nödvändigheten, att båda dessa kraf blefve tillgodosedda. Utskottet föreställer sig ock, att de af komiterade föreslagna och sedermera i lagen intagna tidsbestämmelser ganska nära träffat hvad som i allmänhet måste anses vara det rätta, och att en ändring derutinnan skulle, om den ock ur den ena synpunkten vore till gagn, ur den andra synpunkten sedt medföra motsvarande, om ej större olägenheter. Med hvarje utsträckning af den ifrågavarande tidrymden växer nemligen faran därför att återvinningstalan skulle kunna göras gällande mot personer, som genom de omständigheter, hvarunder så väl de som gäldenären handlat, bort vara skyddade mot sådan talan.»

I öfverensstämmelse härmed blef motionen af utskottet afstyrkt och i Första Kammaren afslagen, men bifölls densamma deremot i Andra Kammaren med 105 röster mot 59.

Vid sistlidna riksdag röntes förslaget samma öde i utskottet och Första Kammaren, men blef jemväl då af Andra Kammaren bifallen, denna gång utan omröstning.

Under öfverläggningen i sist nämnda kammare framhölls, hurusom erfarenheten visade, att det icke vore någon svårighet för en gäldenär att fördölja sin ställning och fördröja konkursens utbrott utöfver nu föreskrifna tid; att, derest anstald återvinningstalan finge en för konkursboet lycklig utgång, full ersättning lemnades den tappande parten för hvad han visades hafva verkligt utgifvit; att redan de komiterade, som afgifvit förslag till gällande konkurslag befarat anmärkningar, att den föreslagna tidsrymden skulle befinnas för kort, samt att då lagfart icke blefve allmänt känd, förr än den i 17 § i förordningen om lagfart å fång till fast egendom föreskrifna förteckning å beviljade lagfarter blefve behörigen publicerad, hvilket kunde dröja rätt länge, efter det lagfarten meddelats, tiden för anställandet af återvinningstalan lätt blefve försuten.

Dessa af motionären nu åberopade skäl förmå icke rubba den ståndpunkt, utskottet i frågan intagit och hvilken blifvit i ofvan anförda utlåtande uttalad.

Det förefaller utskottet, såsom om motionärens meningsfränder, lika som han sjelf, utginge från den föreställning, att hvarje aftal, mot hvilket en återvinningstalan kan riktas, i viss mån städse skulle innebära en oredlighet mot aflåtarens fordringsegare. En dylik föreställning kan utskottet emellertid icke gilla. Afven under den jemförelsevis korta tiden af tre månader kunna särskildt i handelsverlden kriser inträffa,

som föranleda en mången gång väsentlig rubbning af en solid affärsställning, och ett aftal af mer eller mindre gåfvolik karakter, tillkommet utan hänsyn till en dylik möjlighet, bör icke ur synpunkten af senare inträffade, oförutsedda omständigheter brännmärkas såsom illegalt. Det är visserligen sant, att lagen gifver den tappande parten i en återvinningsprocess rätt till ersättning för den nödiga kostnad han gjort å den egendom, han i god tro förvärfvat, äfvensom rätt att återfå den valuta, han kan hafva lemnat, men denna ersättning torde i de flesta fall vara långt ifrån tillräcklig. Å en fastighet kunna nemligen hafva nedlagts åtskilliga kostnader, för hvilka någon godtgörelse icke erhålles, och derjemte kan den nye egaren i förlitan på tryggheten af sin rätt hafva i flere afseenden vidtagit kostsamma anordningar, hvilka genom aftalets återgång göras om intet och för hvilka heller icke någon ersättning är beredd. Det åberopade yttrandet i motiven till det lagrum, hvars ändring blifvit ifrågasatt, innebar allenast vädjan till en blifvande erfarenhet, och utskottet håller före, att erfarenheten i vårt land ännu icke visat hän på behofvet af ett kraftigare skydd för fordringsegares intressen, än som lemnas af gällande bestämmelse angående återvinning af egendom. Icke heller kan utskottet tillmäta vidare betydelse åt den anmärkning, att dröjsmål med lagfartsförteckningarnes publicerande innebure fara för att tiden till anställande af återvinnings-talan blefve försuten, ty den veterlighet, som berörda förfarande afser att gifva, torde icke i någon nämnvärd grad vara större än den känedom i sådant hänseende, som redan offentligheten i lagfartsärendenas behandling är egnad att sprida.

Utskottet får således hemställa,

att förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 februari 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. Sjöcrona.

Reservation

• af herr *J. Anderson*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka motionen.
